

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 30. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 23. april 2010
Tidspunkt: Kl. 10.00
Sted: 2-133

Til stede: Anne-Marie Meldgaard (S) formand, Flemming Møller (V), Birgitte Josefsen (V), Pia Adelsteen (DF), Helle Sjelle (KF), Bjarne Laustsen (S), Kim Mortensen (S), Yildiz Akdogan (S), Pia Olsen Dyhr (SF), Lone Dybkjær (RV), Per Clausen (EL)

Desuden deltog: Indenrigs- og socialminister Bertel Haarder og forsvarsminister Gitte Lillelund Bech

Formanden sagde, at hun havde fået et brev fra Folketingets formand, som oplyste, at Folketingets Præsidium – foranlediget af den øgede tv-transmission af møderne i Folketingets udvalg – havde besluttet, at ændre tiltaleformen i åbne møder for at gøre det nemmere for seerne at følge med i møderne. Fremover vil tiltaleformen derfor være, at man siger medlemmets fulde navn, og at man bruger ministerens titel, når man tiltaler ministeren. Hun mente ikke, der havde været problemer med det i Europaudvalget, men man ville naturligvis følge formandens opfordring.

FO **Punkt 1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kvalitets- og sikkerhedsstandarder for menneskelige organer til transplantation**

– Tidlig forelæggelse

1. KOM (2008) 0818
KOM (2008) 0818 – bilag 7 (aktuelt notat)
KOM (2008) 0818 – bilag 2 (grundnotat af 26/1-09)
KOM (2008) 0818 – bilag 4 (EUA's og SUA's fælles udtalelse af 13/2-09)
KOM (2008) 0818 – bilag 5 (resumé af høringssvar af 10/3-09)
KOM (2008) 0818 – bilag 6 (svar fra Kommissionen af 27/4-09)
EU-note (08) – E 24 (note om subsidiaritetstjek af 22/12-08)
Udvalgsmødereferater:
EUA alm. del (08) – bilag 259 (side 741 (fortrolig) senest behandlet i EUA 6/2-09)

Indenrigs- og sundhedsministeren: Jeg forelægger i dag direktivforslaget om kvalitets- og sikkerhedsstandarder for menneskelige organer til transplantation. Jeg forelægger sagen med henblik på forhåbentlig at få et forhandlingsmandat. Formålet med forslaget er at sikre organers kvalitet og sikkerhed og dermed sikre et højt sundhedsbeskyttelsesniveau. Sigtet er at gøre det lettere at udveksle organer på tværs af EU-landenes grænser og dermed sikre, at der ikke går organer til spilde i et land, som eventuelt kunne have været anvendt i et af de andre lande.

Der vil med direktivet blive fastsat fælles kvalitets- og sikkerhedsstandarder for procedurerne for evaluering af donorer og menneskelige organer, sådan at der sikres løbende overvågning af effektivitet, muligheder for forbedringer og læring.

Der skal udpeges en kompetent myndighed, som blandt andet skal kontrollere udtagningsbetingelser og føre tilsyn med udveksling af organer til og fra tredjelande. Og der indføres et system, så organer kan spores fra donation til modtagelse, ligesom der indføres et system til registrering af utilsigtede hændelser.

Det er min forventning, at Danmark relativt let vil kunne gennemføre direktivforslaget. Vi har i vidt omfang procedurer og en organisation, som med mindre tilpasninger kan opfylde direktivets bestemmelser, sådan som de ventes at komme til at se ud.

Dertil kommer, at formandskabet og Kommissionen langt hen ad vejen har indtaget en fleksibel holdning og bestræbt sig på at formulere direktivets bestemmelser sådan, at der er mulighed for nationale variationer i organiseringen af organdonationsprocessen, og sådan at de nuværende systemer så vidt muligt kan rummes inden for direktivets bestemmelser.

Direktivforslaget har en merværdi for os alle i forhold til at sikre samme høje niveau i hele EU. Det er derfor forventningen, at vi også i Danmark kan drage nytte af de fælles regler, ved at der bliver muligheder for udveksling med flere lande, end det hidtil har været tilfældet. Vi har jo udveksling på nordisk plan, men her handler det altså om europæisk plan.

FO På den baggrund vil jeg gerne tilslutte mig forslaget med udvalgets tilladelse.

Generelt har forslaget fået en god modtagelse i Rådet og i Europa-Parlamentet. Kommissionens forslag om en standard om frivillig og vederlagsfri donation har givet anledning til bemærkninger, herunder bl.a. at det ikke var tilstrækkeligt begrundet, hvordan en sådan standard bidrager til kvalitet og sikkerhed for organer, men jeg tror alligevel, vi synes, det er vigtigt.

Holdningen blandt den overvejende del af medlemslandene er, at etiske standarder er væsentlige for kvalitet og sikkerhed med hensyn til det modtagne organ. Derfor er princippet om frivillig og vederlagsfri donation – selv om det måske ikke har en medicinsk betydning – fastholdt i direktivet, og det er uddybet i forslagets indledende betragtninger, at netop de principper har væsentlig betydning for patientsikkerheden.

Spørgsmålet om, i hvilket omfang der skal indgå andre aspekter, f.eks. i relation til anvendelse af levende donorer og ulovlig handel med organer i direktivforslaget – herunder om disse i givet fald skal indgå som en egentlig bestemmelse eller alene som en betragtning – er noget, som fortsat drøftes. Her skal vi finde en passende balance, så vi ikke bevæger os ud over, hvad der er hjemmel til i traktaten. Der vil være nogle af disse aspekter, som man bør overlade til medlemsstaterne selv at regulere. Det synes jeg også er lykkedes i forhandlingerne i Rådet, og det arbejdes der nu på at løse også i relation til Parlamentet.

Der er tale om et direktivforslag, som prioriteres meget højt af det spanske formandskab. Spanierne kan jo noget på feltet organdonation. De stiler mod en aftale med Europa-Parlamentet i forbindelse med førstebehandlingen.

Det er min vurdering, at der er en reel mulighed for at indgå en aftale – måske allerede i begyndelsen af maj. Det er også derfor, forslaget skal drøftes i dag og ikke vente til min forelæggelse af dagsordenen for rådsmødet i juni.

Hvis det ikke lykkes at nå til enighed med Parlamentet nu, er det min forventning, at sagen kommer på dagsordenen for rådsmødet i juni med henblik på politisk enighed. Under alle omstændigheder vil jeg til den tid kunne give udvalget en orientering om status. Men jeg syntes for alle tilfældes skyld – hvis det pludselig går hurtigt – det er vigtigt, at jeg får mandatet i dag om muligt.

Birgitte Josefsen henviste til den debat, man havde haft i Folketingsregi om, hvordan vi kan få flere organer ind i sundhedssektoren. I Venstre synes man, det er positivt, at også EU fokuserer på det område. Det er vigtigt for Venstre, at man har fokus på de etiske standarder, og at man fra EU's side i debatten med lande uden for EU har fokus på, at det ikke er i orden at handle med organer, og at det ikke er i orden at misbruge en fattig befolkning til at skaffe organer. Selv om det ikke hører med i mandatet, ville man gerne fra Venstres side pege på, at vi også skal tage den diskussion i EU-sammenhæng. Birgitte Josefsen så forslaget som et godt eksempel på, at man kan bruge det europæiske fællesskab i en god sags tjeneste.

Pia Adelsteen bakkede op om Birgitte Josefsens synspunkter. Hun spurgte, om Norge er med. Som Birgitte Josefsen sagde, er det altafgørende, at man hele tiden har etikken med, idet de ulovlige organer er et problem. Derfor er sporbarhed afsindig vigtig.

Per Clausen forstod, at man ville gøre det nemmere for organer at passere over landegrænserne. Det lyder godt, at der er tale om et minimumsdirektiv, så vi i Danmark kan have en højere standard, hvis vi mener, der er brug for det. Per Clausen rejste dog det spørgsmål, om der vil blive samme standarder overalt i EU, eller om der stadig væk vil eksistere meget forskellige standarder. Eller måske eksisterer der i virkeligheden slet ikke meget forskellige standarder, og så laver man bare et direktiv for at lave et direktiv, som man kan hylde EU for.

Indenrigs- og sundhedsministeren erklærede sig fuldstændig enig med Birgitte Josefsen i, at vi skal fokusere på det etiske. Når det drejer sig om organer, som kommer fra lande uden for EU, må man finde en passende balance, idet det plejer at være et dansk synspunkt, at vi ikke må gå ud over, hvad der er hjemmel til i traktaten. Han fornemmede, at man her var gået så langt, som man nu kunne inden for traktatens rammer.

I svaret til Pia Adelsteen sagde indenrigs- og sundhedsministeren, at Norge er med, idet de er med i Scandia Transplant. Han tilføjede, at vi har et EØS-samarbejde med Norge og Island. Der er grænser for, hvad vi kan gøre i

forhold til tredjelande, hvilket hænger sammen med, at der skal være hjemmel i traktaten.

Indenrigs- og sundhedsministeren syntes, det var dejligt at høre, at Per Clausen var lidt bekymret for, om det hele bliver lidt for slapt, idet Per Clausen gerne vil have mere EU på dette område. Det handler om at skabe en tryghed, så man ved, at hvis man får et organ fra et andet EU-land, er der visse betingelser, der er opfyldt. Indenrigs- og sundhedsministeren kunne ikke sige, om man i Letland gør noget, som vi ikke gør i Danmark. Reglerne bliver ikke nødvendigvis helt ens, idet der er tale om et minimumsdirektiv. Det plejer at være noget, vi går ind for fra dansk side. Hvis der i dag er lande, der ligger under minimumsstandarden, bliver de løftet op.

Per Clausen ville gerne have et skriftligt svar på, hvad dette forslag konkret vil betyde for EU-landene. For ham at se bar det præg af, at man gerne ville lave et direktiv, selv om det måske ikke havde nogen betydning. Enhedslisten er parat til at tilslutte sig forhandlingsoplægget.

Kim Mortensen forstod på indenrigs- og sundhedsministerens henvisning til Scandia Transplant, at direktivet ikke får indflydelse på det nordiske samarbejde.

Med hensyn til økonomien står der i samlenotatet, at forslaget vil have konsekvenser for statsfinanserne. Han ville gerne vide, hvilke beløb vi taler om, idet regeringen hele tiden taler om nulvækst og besparelser. Betyder det, at der netto vil blive givet flere penge til sundhedssektoren, eller skal man finde pengene fra eksisterende projekter?

Indenrigs- og sundhedsministeren mente godt, man kunne udarbejde et skriftligt svar til Per Clausen om, hvilke konsekvenser en indførelse af direktivet, som det ser ud til at det bliver, vil have, idet han dog ville tage det lille forbehold, at hvis det betød, at man skulle have fat i reglerne i samtlige 27 lande, kunne det føre vidt. Derfor ville han nok foretrække, at man i første omgang nøjedes med at svare det, man vidste. Så kunne man eventuelt tage spørgsmålet op igen.

Der eksisterer allerede et nordisk samarbejde inden for Scandia Transplant, og reglerne inden for Scandia Transplant har vel nærmest været et forbillede for direktivforslaget, sagde indenrigs- og sundhedsministeren til Kim Mortensen. Scandia Transplant lever op til reglerne i direktivet. Dermed er Norge i hvert fald med. Island er ikke en del af Scandia Transplant, men indenrigs- og sundhedsministerens gæt ville være, at Island også er med. Hvis det ikke er med, vil det være meget nemt for Island at komme med.

NOT

Indenrigs- og socialministeren kunne ikke her og nu skønne over de økonomiske konsekvenser, men de vil være ret beskedne. Han ville godt udarbejde et notat om sagen, idet han gik ud fra, at man ville stille et spørgsmål.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet igen partier havde udtrykt sig imod det.

Punkt 2. Mundtlig orientering om væsentlige, verserende retssager ved Domstolen på Indenrigs- og Sundhedsministeriets område

a) C-211/08, Kommissionen mod Spanien

Indenrigs- og sundhedsministeren: Kommissionen har rejst en traktatkrænkelssag mod Spanien, og nu foreligger der et forslag fra generaladvokaten til afgørelse. Det handler om patienters ret til at få refusion af udgifter til behandling, som de har modtaget i udlandet.

Om sagen kan jeg kort fortælle, at de spanske myndigheder har afvist at beregne og betale en supplerende refusion i et tilfælde, hvor en spansk sikret person har fået sygehusbehandling i Frankrig. Behandlingen i Frankrig blev givet på samme vilkår, som hvis det havde været en franskmand. I Frankrig er det sådan, at man selv skal betale 20 pct. af de samlede behandlingsudgifter. Resten af beløbet betales af den offentlige sygeforsikring. I den konkrete sag har den spanske sygeforsikring i overensstemmelse med reglerne i EF-forordning 1408/71 refunderet de 80 pct. til den franske offentlige sygeforsikring. Så vidt så godt. Det skal man.

Men hvad så med de sidste 20 pct.? Det er dem, sagen drejer sig om. Her synes Spanien, at når man rejser til Frankrig og bliver syg og får en operation, så bør der gælde det samme, som hvis man var franskmand.

Men Kommissionen påstår, at det er i strid med EF-traktatens artikel 49 om fri udveksling af tjenesteydelser. Her kommer altså pludselig den frie udveksling af tjenesteydelser ind i billedet. Kommissionen henviser til, at det følger af Domstolens faste praksis, at sundhedsydelser både inden for og uden for hospitalssektoren er omfattet af traktatens regler om fri udveksling af tjenesteydelser.

National lovgivning, der direkte eller indirekte hindrer en sikret i at søge en sundhedsydelse i udlandet frem for i hjemlandet, vil være en hindring for den frie udveksling af tjenesteydelser på sundhedsområdet, og sådanne hindringer kan kun i særlige tilfælde opretholdes, siger Kommissionen.

Den danske regering er gået ind i sagen og har afgivet indlæg til støtte for Spanien. Efter regeringens opfattelse er spørgsmål vedrørende sygdom opstået under et midlertidigt ophold i et andet EU-land udtømmende reguleret i forordning 1408, som jo handler om, at man skal sikre arbejdstagere, der flytter sig inden for Fællesskabet.

Den danske regering anførte videre, at hvis man følger Kommissionen, vil det pålægge medlemsstaterne en væsentlig ekstra administration til behandling af enkeltsager, hvor en borger har betalt helt eller delvist for en behandling, der bliver nødvendig under et ophold i et andet EU-land. Det vender jeg tilbage til.

Hvis Kommissionen får medhold i sin påstand, vil det indebære, at en dansk patient, der har betalt for en behandling i et andet EU-land efter de regler, der gælder dér, kan søge om en refusion af en eventuel egenbetaling, der ligger

udover det beløb, som den danske stat skal dække efter reglerne i EF-forordning 1408 – nemlig hvis behandlingen herhjemme koster det samme eller mere end i det land, hvor behandlingen har fundet sted.

Generaladvokaten fastslår, at der efter traktaten er to selvstændige ordninger for godtgørelse af udgifter til sygehjælp, der er ydet uden for en patients sikringsland – nemlig reglerne i EF-forordning 1408 om lønmodtageres rettigheder, når de flytter sig, og den ret, der kan udledes af traktatens regler om den frie bevægelighed af tjenesteydelser.

Generaladvokaten siger, at tidligere domme om tilfælde, hvor en borger rejser ud for at få en planlagt behandling, har fastslået retten til supplerende godtgørelse op til det beløb, behandlingen ville have kostet i hjemlandet.

Generaladvokaten finder, at disse domme også finder anvendelse på tilfælde, hvor en borger har vandret til et andet land og opholder sig dér og så bliver syg i dette land og får en nødvendig behandling.

Generaladvokaten fastslår, at den spanske lovgivning udgør en restriktion i forhold til tjenesteydelsers fri bevægelighed, fordi der ikke ydes supplerende refusion til nødvendig behandling modtaget i et andet EU-land.

Generaladvokaten fremfører også, at en national foranstaltning kan anses for en restriktion, hvis den afholder en person fra at forlænge sit ophold i et andet land for at få behandlingen dér, eller hvis den fører til, at en person rejser tidligere hjem til sit sikringsland for at modtage samme behandling, som kunne være givet i opholdslandet – eventuelt for at spare penge.

Generaladvokaten fastslår, at medlemsstaterne i overensstemmelse med den hidtidige domspraksis ikke skal refundere alle udgifter, men kun op til det beløb, som samme behandling ville have kostet i det land, hvor man er forsikret.

Generaladvokaten afviser derimod argumenter om, at de øgede administrative udgifter er så væsentlige, at de kan begrunde en begrænsning i tjenesteydelsers frie bevægelighed.

Kort sagt: Hvis dommen følger Kommissionens påstand, vil regionerne – og i mindre omfang kommunerne – skulle til at beregne en eventuel refusion på baggrund af danske takster, fratrukket det beløb der efter forordning 1408 refunderes til det pågældende land. Man betaler jo for operationer i andre lande. Man refunderer. Men når det handler om lande med egenbetaling, er det egenbetalingen, det handler om. Her siger Kommissionen så, at man skal beregne en eventuel refusion på baggrund af danske takster fratrukket det beløb, som staten betaler efter forordning 1408.

Med andre ord: Danske regioner og kommuner skal til at vurdere, om ydelsen ville have ført til en anden og større refusion efter danske ordninger. Og det kan være svært, når der er tale om en udenlandsk regning. Så sidder kommunen og regionen dér med regningen fra Dansk Folkeferies feriecenter på Malta, eller hvor det nu er. Så skal man finde ud af: Hvad ville det have kostet i Danmark?

Den foreliggende sag ligger nu til votering i Domstolen, og vi må afvente udfaldet inden for de næste måneder. Regeringen kan ikke længere påvirke resultatet. Vi har altså talt imod generaladvokatens forslag.

Hvis dommen falder ud, som generaladvokaten foreslår, vil vi selvfølgelig studere den nøje og vurdere, om vi skal ændre dansk lovgivning og administration og i givet fald hvordan. Ligesom dommens konsekvenser og betydning selvfølgelig også må vurderes i forhold til direktivforhandlingerne i EU.

Der er sådan set ikke noget usædvanligt i dette. Der er altså tale om en dom, der måske kommer. Den orienterer jeg om. Hvis dommen falder ud, som generaladvokaten ønsker, så vil vi selvfølgelig tage bestik af det. Også når der skal forhandles direktiver i fremtiden. Når regeringen går ind på spansk side, er det altså ikke mindst for at befri kommuner og regioner for disse meget vanskelige regnestykker, de i givet fald skal til at lave. Og også fordi vi synes, at forordning 1408 er så udmærket. Efter den får man refunderet den direkte omkostning, som der er i det land, hvor man har fået operationen. Altså landene betaler til hinanden, men ikke til patienterne.

Lone Dybkjær syntes, det næsten var nemmere at forstå regeringens bilag om sagen end indenrigs- og sundhedsministerens indlæg. Sagen er vel, at man i Frankrig har en egenbetaling på 20 pct., og i Spanien har man fuld refusion. Operationen i Frankrig er faktisk billigere end i Spanien. Så vil man vel i henhold til patientdirektivet sige, at patienter godt kan lade sig operere i et andet land. De får refunderet op til det beløb, som operationen ville koste i deres eget land. Hvorfor i alverden støtter Danmark så ikke Kommissionen i sagen? Det giver jo ikke øgede udgifter for et land som Danmark, hvis patienterne kun får op til det, operationen ville koste i Danmark. Lone Dybkjær betegnede det, indenrigs- og sundhedsministeren havde sagt om administrative udgifter, som letkøbt. Hun var glad for, at indenrigs- og sundhedsministeren ville rette ind efter den afgørelse, der træffes, men det er han vel også nødt til.

Pia Olsen Dyhr var meget på linje med Lone Dybkjær. Hvis man vælger et land, hvor operationen er billigere, og patienten blot skal have refunderet det beløb, han i første omgang skal betale af egen lomme, kan der blive en besparelse for Spanien. Derfor forstod hun heller ikke, at vi ikke støtter Kommissionen.

I anledning af at indenrigs- og sundhedsministeren havde sagt til sidst i sit indlæg, at når dommen kommer, må vi se, hvordan vi eventuelt i Danmark kan følge op på den, sagde Pia Olsen Dyhr, at hun forventede, at vi gjorde det, som Lone Dybkjær var inde på, nemlig at vi selvfølgelig retter ind efter dommen.

Pia Adelsteen beroligede Pia Olsen Dyhr med, at Danmark vil rette ind efter dommen, for det gør vi altid.

Hun blev lidt halvforvirret, men sagen er vel, at hvis en dansker er i Frankrig og bliver opereret dér, så er der en egenbetaling på 20 pct., men hvis operationen i Frankrig er billigere, end den ville have været i Danmark, skal patienten have alle sine udgifter dækket. Hun syntes, den problematik Lone Dybkjær rejste, er ret reel.

Indenrigs- og sundhedsministeren sagde, at hvis dommen følger generaladvokatens indstilling og går Spanien imod, så ville han føle sig trøstet af det, der var sagt i Europaudvalget, og rette ind og følge den, men man kan bare ikke komme uden om, at det altså giver noget administrativt bøvl.

Han tilføjede, at vi i Danmark har en offentlig rejsesygeforsikring, som dækker alle udgifterne i de tilfælde, hvor der er tale om akut nødvendig lægebehandling eller hospitalsbehandling under den første måneds ferie eller studier, men den offentlige rejsesygeforsikring dækker ikke alle rejser og ikke alle rejsende, og mange rejser varer længere end en måned. Det gælder f.eks. studierejser og erhvervsrejser. Så gælder forordning 1408, som sikrer behandling på lige fod med borgere i opholdsstaten. Her kan det blive aktuelt at refundere en eventuel egenbetaling op til det beløb, ydelsen ville have kostet i Danmark, hvis dommen bliver, som generaladvokaten har foreslået. Der kan komme en merudgift, men den afgørende grund til, at Danmark støtter Spanien, er det administrative bøvl. Hvis der falder en dom som foreslået, vil nogle selvfølgelig synes, det er dejligt, at de kan få refunderet en del af egenbetalingen, men indenrigs- og sundhedsministeren mente ikke, man kunne fortænke regeringen i, at den ville forsøge at undgå denne komplikation i et i øvrigt velfungerende system.

Pia Olsen Dyhr var ikke enig med regeringen i, at det er vigtigere at undgå bøvl end at sørge for borgerne. Det kan være vanskeligt i en overgangsfase, men når man finder nogle retningslinjer, vil det være en fordel for borgerne. Som et helt konkret eksempel nævnte hun en udvekslingsstuderende, som vil undgå egenbetaling, hvis han bliver opereret i Frankrig.

Lone Dybkjær syntes, en studerende eller erhvervsrejsende skal kunne få refunderet det, vedkommende selv har lagt ud, op til det beløb, operationen ville have kostet i Danmark, og forstod ikke indenrigs- og sundhedsministerens bemærkninger om administrativt bøvl, idet hun ikke mente, bøvlet behøver blive så stort. Hun pegede på, at når man i øvrigt havde diskuteret patientdirektivet og den større mobilitet, havde det slet ikke været oppe, men det er måske, fordi kommunerne og regionerne har indgået nogle aftaler. Hun vidste godt, at forhandlingerne om patientdirektivet var gået i stå, men hun havde da indtryk af, at man fik fuld refusion op til det, man ville have fået i Danmark. Hun var lodret imod den danske regerings intervention.

Pia Adelsteen mente ikke, det kunne dreje sig om ret mange mennesker, når de skulle have været på rejse i mere end en måned, så det administrative bøvl vil vel være begrænset.

Indenrigs- og sundhedsministeren syntes, vi skulle være glade for, at vi har et formidabelt godt system, som indebærer, at hvis man kommer til et andet EU-land, så ruller dette andet EU-land den røde løber ud og giver én nøjagtig samme behandling som landets egne borgere. Han pointerede, at det altså ikke er så let at lave beregninger af, hvad operationen ville have kostet herhjemme, idet man i udlandet ikke bruger den samme opdeling i diagnoserelaterede grupper.

Indenrigs- og sundhedsministeren medgav Pia Adelsteen, at det ikke er en voldsom mængde sager, men han fastholdt, at der vil være bøvl. Men det er sådan set en teoretisk diskussion, for vi vil rette ind efter dommen.

Lone Dybkjær mente ikke, det var en teoretisk diskussion, idet der kører en diskussion om patientdirektivet. Hun forstod ikke, hvorfor det kunne lade sig gøre at regne det ud inden for den første måned, men ikke efter tre måneder. Hun spurgte, hvilke forsikringsmuligheder der er, så man ikke hænger på en egenbetaling på 20 pct. for en operation, hvilket jo godt kan blive et ret stort beløb for en studerende. Hun ville gerne have en redegørelse for, hvordan ordningerne er.

Indenrigs- og sundhedsministeren ville gerne rette en misforståelse. Inden for den første måned betales hele udgiften i henhold til rejsesygeforsikringen. Når man kommer udover den periode på en måned, skal der laves et kompliceret regnestykke. Som indenrigs- og sundhedsministeren sagde i sit sidste indlæg, kan det godt være, der er nogle, der bliver glade, hvis de ikke skal dele vilkår med deres kammerater på studenterkollegiet i Frankrig.

Lone Dybkjær mente ikke, indenrigs- og sundhedsministerens argumenter holder. Det med at tale om folk, der bor på samme studenterkollegium, er noget sludder. Der er forskel på, om man er tilrejsende studerende, eller man er statsborger i det pågældende land. Det ved ministeren udmærket godt. Hun pegede på, at en anden mulighed er, at man udvider rejsesygeforsikringen, så den dækker fuldt ud. Så bliver man fri for administrativt bøvl.

Indenrigs- og sundhedsministeren sagde, at man godt kan have et forskelligt syn på noget meget kompliceret, uden at man behøver beskrive det, som den anden mener, som sludder.

Formanden mente, det kunne være nyttigt at få oversendt en oversigt over, hvordan reglerne er vedrørende refusioner og egenbetaling i de forskellige EU-lande.

Indenrigs- og sundhedsministeren forstod, at det skulle være i samtlige 27 lande. Det måtte man så gøre, men det var altså ikke småting at bede om.

Formanden sagde, at det nu engang er ministeriets opgave at oplyse udvalget om, hvordan reglerne er, hvis man f.eks. er studerende i Estland eller Frankrig.

Lone Dybkjær sagde, at man foreløbig kunne fremsende, hvad man vidste, og hvis man ikke vidste så meget, kunne udvalget tage den derfra.

Hun beklagede, at ministeren tog hende det ilde op, at hun havde sagt: "sludder", men hun mente det ikke så alvorligt. Hun lovede ikke at sige sådan noget igen, idet hun kunne se, at ministeren blev ked af det. Hun beklagede udtrykket.

Formanden fandt det i orden, at man i første omgang blot redegjorde for den eksisterende viden, men hun syntes sådan set, det var relevant, hvordan forholdene er i andre EU-lande, som danske borgere besøger.

FO Punkt 3. Rådsmøde nr. 3009+3010 (almindelige anliggender og udenrigsanliggender) den 26.-27. april 2010

Dagsordenspunkt 5 henhører under Udenrigsministeriets og Forsvarsministeriets ressort. De øvrige dagsordenspunkter hører under Udenrigsministeriets ressort.

Formanden bød Gitte Lillelund Bech velkommen til det første møde i Europaudvalget, hvor hun deltog som forsvarsminister.

Hun nævnte, at når udenrigsministeren ikke deltog, var det fordi hun var til NATO-udenrigsministermøde i Tallin. Derfor ville sagerne blive forelagt af forsvarsministeren, som også selv havde en sag på rådsmødet.

Forsvarsministeren: Jeg har glædet mig til at komme. Det er det første møde, og jeg ser frem til samarbejdet. Jeg tror dog ikke, jeg bliver den hyppigste gæst i Europaudvalget, men jeg ser frem til at komme her. Jeg forelægger som bekendt rådsmødet den 26.-27. april 2010 på vegne af udenrigsministeren. Jeg vil også selv deltage i rådsmødet sammen med de øvrige forsvarsministre.

Indledningsvis vil jeg gøre opmærksom på, at dagsordenspunkt 11: Iran er taget af dagsordenen for rådsmødet.

Denne gang er der et punkt på til forhandlingsoplæg. Det drejer sig om dagsordenens punkt 2.

1. Opfølgning på Det Europæiske Råd den 25.-26. marts 2010

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) – bilag 341 (side 867, senest behandlet i EEU 6/4-10)

EUU alm. del (09) – bilag 330 (side 811 behandlet i EEU 19/3-10)

Forsvarsministeren: Der er lagt op til en kort orientering om mødet i Det Europæiske Råd den 25.-26. marts 2010. Dagsordenspunktet er en følge af implementeringen af Lissabontraktaten, hvor det fremgår, at Rådet for almindelige anliggender forbereder og følger op på møder i Det Europæiske Råd.

Europa 2020-strategien vil være hovedemnet.

Med enigheden på martstopmødet om de overordnede retningslinjer for strategien vil arbejdet frem mod Det Europæiske Råd i juni have fokus rettet mod opfølgning på at arbejde videre med de konkrete talværdier og indikatorer for henholdsvis uddannelses- og fattigdomsmålene; omsætning af EU-målsætningerne til nationale mål i en dialog mellem Kommissionen og

30. Europaudvalgsmøde 23/4-10

medlemslandene; flaskehalse på europæisk og nationalt niveau; samt endelig udvikling af de nye integrerede retningslinjer.

Tidsplanen er stram, men arbejdet er godt i gang. I vil – det går jeg i hvert fald stærkt ud fra – få mange lejligheder til at gå i dybden med dette emne her i udvalget, bl.a. i det kommende samråd som udenrigsministeren, som jeg forstår er aftalt til den 7. maj.

FO 2. Etablering af den fælles udenrigstjeneste

– *Politisk drøftelse/politisk enighed*

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 4)

EUU alm. del (09) – bilag 343 (fortrolig) (kompromisforslag vedr. etablering af den fælles udenrigstjeneste)

EUU alm. del (09) – bilag 346 (fortrolig) (kompromisforslag – anneks - vedr. etablering af den fælles udenrigstjeneste)

EUU alm. del (09) – bilag 319 (grundnotat af 12/4-10)

EUU alm. del (09) – bilag 337 (henvendelse af 19/4-10 fra Concord Danmark)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) – bilag 330 (side 826 senest behandlet i EUU 19/3-10)

Forsvarsministeren: På rådsmødet vil der være en drøftelse af etableringen af den fælles udenrigstjeneste. Ashton har fremlagt sit forslag til, hvordan den fælles udenrigstjeneste skal se ud. Det er usikkert, om der på rådsmødet kan konstateres politisk enighed om Rådets linje, men jeg vil under alle omstændigheder forelægge sagen til forhandlingsoplæg i dag.

Under drøftelserne i Rådet har der særligt været fokus på den nærmere arbejdsdeling i forhold til Kommissionen, hvor der har skullet findes en balance mellem at sikre den nødvendige tværgående koordination i den fælles udenrigstjeneste via samlede landekontorer, samtidig med at Kommissionen stadig skal implementere EU's udviklingsbistand i de enkelte lande. Der har desuden været drøftelser af, i hvilken udstrækning EU-delegationerne kan supplere de nationale ambassader i konsulære sager, men som det ser ud nu, vil der ikke være ressourcer hertil i nævneværdig grad i de kommende år.

Når Rådets position er klar, vil beslutningen skulle forhandles på plads med Europa-Parlamentet. I den forbindelse vil der også skulle opnås enighed om en række tilknyttede ændringer i EU's personalestatut og finansforordning, ligesom der vil skulle opnås enighed om et budget for udenrigstjenesten. Centralt i disse drøftelser vil være Europa-Parlamentets ønsker om en større rolle inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvor Parlamentet ønsker øget inddragelse i den fælles udenrigstjenestes arbejde og adgang for personale til den fælles udenrigstjeneste. Endvidere har nogle medlemmer af Europa-Parlamentet ønsket en arbejdsdeling, som lagde op til en reel inklusion af den fælles udenrigstjeneste i Kommissionen. Der vil utvivlsomt blive tale om svære drøftelser, hvor Europa-Parlamentet vil stille ambitiøse krav. Samlet set vil den fælles udenrigstjeneste dermed næppe være operativ før tidligst engang hen på efteråret.

Som I ved, har vi fra dansk side efterkommet Ashtons opfordring til at stille vores hidtidige EU-ambassadør Poul Skytte Christoffersen til rådighed som Ashtons særlige rådgiver for etableringsprocessen. Der er ingen tvivl om, at han har givet arbejdet et stort skub fremad. Han er om nogen manden bag de forskellige kompromisser og balanceringer, der skal findes mellem de forskellige aktører i

Bruxelles, og vi håber selvfølgelig på, at han kan bidrage til at lande en samlet løsning over de næste uger og måneder.

Fra regeringens side arbejder vi for en snarlig vedtagelse af etableringen af den fælles udenrigstjeneste baseret på det foreliggende forslag. Det er vigtigt, at den fælles udenrigstjeneste bliver funktionsdygtig så hurtigt som muligt, således at Ashton får den støtte, der skal til for at sikre Europa indflydelse på de mange udenrigspolitiske udfordringer, som det hele drejer sig om.

Det er således vigtigt at sikre, at den fælles udenrigstjeneste indrettes med henblik på at understøtte udenrigsrepræsentanten – altså Ashton – i en mere effektiv forvaltning af den fælles udenrigspolitik. Fra dansk side støtter vi særligt, at tjenesten skal understøtte målsætningen om øget sammenhæng, synlighed og gennemslagskraft.

I forlængelse heraf støttes fra dansk side, at tjenesten etableres separat fra såvel Rådssekretariatet som Kommissionen, idet der må tages hensyn til den traktatfaste kompetencefordeling. Den fælles udenrigstjenestes geografiske enheder bør kunne betjene både udenrigsrepræsentanten og andre relevante kommissærer, herunder særligt udviklingskommissæren. EU bør fortsat have en stærk udviklingskommissær, men det vil være centralt at sikre, at der ikke kommer unødige duplikeringer af den fælles udenrigstjenestes geografiske enheder andre steder i Kommissionen eller i Rådssekretariatet.

Den fælles udenrigstjeneste vil blive oprettet på grundlag af en sammenlægning af de eksisterende udenrigspolitiske strukturer i Rådssekretariatet og Kommissionen. Det er derfor vigtigt, at vi fra starten får etableret en sammenhængende tjeneste, hvor alle de nødvendige folk overføres fra de andre institutioner. Fra Rådets side er der desuden enighed om at afvente større klarhed fra institutionerne om de konkrete overflytninger til den fælles udenrigstjeneste, inden vi godkender en politisk enighed om forslaget – men om det foreligger inden mandag, er endnu uvist. I forhold til Rådssekretariatet drøftes bl.a. balancen mellem, hvilke dele som skal blive tilbage i Rådssekretariatet for bl.a. at servicere den faste formand, Van Rompuy.

Desuden udestår der i Rådet endnu drøftelser af Kommissionens indflydelse i processen for udnævnelsen af delegationschefer samt af arbejdsdelingen mellem den fælles udenrigstjeneste og Kommissionen vedrørende programmeringen af EU's stabiliseringsbistand i skrøbelige stater.

Hertil kommer et antal udsendte medarbejdere fra de nationale diplomatiske tjenester. Fra dansk side ses det som afgørende for en velfungerende tjeneste, at alle medarbejdergrupper så vidt muligt stilles lige.

FO Forslaget, som det ligger nu, imødekommer på balanceret vis de danske synspunkter. Min indstilling vil derfor være, at vi fra dansk side i Rådet kan støtte politisk enighed om forslaget.

Per Clausen gik ud fra, at vi i løbet af få år kunne afvikle de danske ambassader, så Danmark kan spare de penge, idet EU tager sig af det hele.

Han forstod, at Europa-Parlamentet ønskede at udøve en slags parlamentarisk kontrol i forbindelse med udpegningen af generalsekretær og i forhold til arbejdet generelt. Han forstod, at forsvarsministeren ikke støttede dette ønske fra Europa-Parlamentet, og spurgte, hvor den parlamentariske kontrol med den fælles udenrigstjeneste så ligger.

Pia Olsen Dyhr var enig med regeringen i, at det er vigtigt at få etableret en fælles udenrigstjeneste hurtigst muligt. Hun var bange for, at de modstridende interesser hos Kommissionen og Rådet kunne føre til, at udenrigstjenesten blev tandløs eller blev en bold i et magtspil. Hun så gerne, at den fik en bedre forankring i Kommissionen. Hun ville sikre sig, at regeringen stadig væk arbejder for, at man får rollerne klart afdækket.

Hun pointerede, at medarbejderstaben skal rekrutteres efter kvalifikationer, og at de ikke kun skal komme fra de tre største medlemsstater. I den forbindelse var det godt, at Ashton havde inddraget Poul Skytte Christoffersen.

Kim Mortensen mente, den fælles udenrigstjeneste ville betyde en styrkelse af EU's rolle globalt.

Forsvarsministeren sagde, at nu skulle sagen jo diskuteres i Europa-Parlamentet, og man nåede nok ikke en afklaring inden sommerferien. På den baggrund spurgte Kim Mortensen, om forsvarsministeren havde et bud på tidshorizonten.

Med hensyn til bemanningen forstod han, at der ville blive tale om dels diplomater fra medlemslandene, dels diplomater fra EU. På den baggrund spurgte han, om de omfattende besparelser, der var gennemført på de danske ambassader, har relation til den udvikling, der kommer til at ske med hensyn til den fælles udenrigstjeneste. Afgiver vi diplomater, som så bliver lønnet af EU, eller stiller landene et antal diplomater til rådighed for EU?

Pia Adelsteen ville ligesom Per Clausen gerne høre nærmere om, hvem der skulle føre den parlamentariske kontrol med den fælles udenrigstjeneste.

I forlængelse af Pia Olsen Dyhrs bemærkninger om rekruttering efter kvalifikationer spurgte hun, om der ville blive indført en kvoteordning, således at 40 pct. skulle være kvinder.

For Dansk Folkeparti er den fælles udenrigstjenestes implementering en del af Lissabontraktaten, partiet er lodret imod, nemlig at det er EU, der skal føre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik med mulighed for flertalsafgørelser. Derfor siger Dansk Folkeparti nej til forhandlingsoplægget.

Lone Dybkjær var glad for, at Ashton havde valgt Poul Skytte Christoffersen til at hjælpe sig med at etablere den fælles udenrigstjeneste. Hun håbede på, at det kunne give Danmark en vis indflydelse.

Hun kendte Europa-Parlamentets ønsker om hele tiden at finde håndtag, så det kunne få mere indflydelse, men syntes ikke, det var Europa-Parlamentets opgave at gå ind i personalespørgsmål.

Hun spurgte, om man havde haft nogle diskussioner med Europa-Parlamentet om det, det står i Lissabontraktaten om, at Parlamentet skal orienteres om udenrigs- og sikkerhedspolitikken.

Hun gik ud fra, at man i Europaudvalget eller i Det Udenrigspolitiske Nævn ville få en diskussion om Danmarks forhold til ambassaderne under den fælles udenrigstjeneste.

Anne-Marie Meldgaard syntes, diskussionen om etableringen af den fælles udenrigstjeneste og Parlamentets rolle helt tydeligt viser, hvor vanskelig opgaven er. Parlamentet har jo meddelt, at det først vil komme med en udtalelse om forslaget, når man har set alle forslag til budget og personalestruktur og ændringer af finansforordningen. Hun understregede, at Parlamentets holdning ikke er bindende for Rådet, men det er jo Parlamentet, der skal sige god for udenrigstjenestens budget og godkende ændringerne i personalestatutten. Så sagen er lidt tricky.

Forsvarsministeren pointerede i anledning af Per Clausens spørgsmål vedrørende Europa-Parlamentets ønske om parlamentarisk kontrol og inddragelse af Europa-Parlamentet, at man skal gøre sig klart, at først skal der skabes en politisk enighed i Rådet, og derefter kommer der et forhandlingsforløb med Europa-Parlamentet, som har tilkendegivet, at det ønsker medbeslutningskompetence for så vidt angår budgettet og personalet. Hun understregede, at Lissabontraktaten ikke ændrer på, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik grundlæggende er et mellemstatsligt anliggende. Regeringen mener, at det ikke nødvendigvis er sådan, at Rådet skal være enig i alle Parlamentets synspunkter. Hun mente f.eks., at Parlamentets ønske om at godkende de enkelte medarbejdere i høj grad ville politisere embedsværket, hvilket regeringen ikke kan gå ind for. Der er kommet mange tilkendegivelser fra forskellige medlemmer af Europa-Parlamentet, men der er altså endnu ikke indledt konsultationer med Europa-Parlamentet.

Forsvarsministeren svarede Per Clausen og Pia Adelsteen vedrørende parlamentarisk kontrol med den fælles udenrigstjeneste, at det netop var for at få parlamentarisk kontrol, vi i Danmark i sin tid oprettede Markedsudvalget. Så den parlamentariske kontrol med den fælles udenrigstjeneste finder i høj grad sted i dette lokale.

I relation til Pia Olsen Dyhrs bemærkninger om at afdække rollerne sagde forsvarsministeren, at det er meget vigtigt, at der er en klar rollefordeling. Det skal eksempelvis afklares, hvorledes betjeningen af Van Rompuy på det udenrigspolitiske område skal være.

Forsvarsministeren mente ikke, Europa-Parlamentet skal godkende de enkelte medarbejdere i udenrigstjenesten. Hun var enig med Pia Olsen Dyhr i, at det er vigtigt, at man rekrutterer efter kvalifikationer.

Forsvarsministeren sagde til Pia Adelsteen, at så vidt hun vidste, ville man med hensyn til kvoter følge EU's generelle regler – uden at hun var klar over, hvad de konkret gik ud på. Det er ikke til diskussion på rådsmødet.

Forsvarsministeren svarede Kim Mortensen angående tidshorizonten, at vi håber, vi kan få en afklaring af arbejdsdelingen og nå til enighed herom i Rådet, og at Rådet kan nå til enighed med Europa-Parlamentet, men ellers må vi tage det hen over sommeren, så det kan komme på plads i september.

Lukningen af nogle danske ambassader og åbningen af andre har ikke relation til den fælles udenrigstjeneste. Men måske kan vi på sigt, når vi kommer mange år ud i fremtiden, kigge på, om der er mulighed for, at den fælles udenrigstjenestes ambassader kan tage sig at visse konsulære sager. Med hensyn til medarbejderne i den fælles udenrigstjeneste er det udgangspunktet, at det er EU, der skal lønne dem. For nogle overgangsstillinger kan det være nationalstaterne, der lønner dem. Det er f.eks. tilfældet for Poul Skytte Christoffersen.

Forsvarsministeren lovede på udenrigsministerens vegne Lone Dybkjær, at Europaudvalget ville få en opfølgning vedrørende Europa-Parlamentets forhold til den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og implementeringen af den fælles udenrigstjeneste.

Per Clausen var glad for, at den parlamentariske kontrol udøves af Europaudvalget, men det kan være lidt svært, når den skal udøves gennem udenrigsministeren. Det er meget godt, at vi mener, stillingerne skal besættes efter kvalifikationer af neutrale embedsmænd, men det kan godt være, man i andre lande har andre interesser.

Enhedslisten kan stadig ikke støtte forhandlingsoplægget.

Formanden konkluderede, at der ikke var konstateret et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet dog Dansk Folkeparti og Enhedslisten havde ytret sig imod det.

**3. Kommissionens forslag til forordning vedr. etablering af
Borgerinitiativet**

– *Politisk drøftelse*

2. KOM (2010) 0119

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (sammenotat side 8)

KOM (2010) 0119 – bilag 2 (gennemførelsen af borgerinitiativet af 9/4-10)

KOM (2010) 0119 – bilag 3 (grundnotat af 12/4-10)

Forsvarsministeren: Næste punkt på dagsordenen er borgerinitiativet, hvor Kommissionen den 31. marts fremlagde sit udkast til forordning.

Jeg fremlægger punktet i dag til orientering, da der på mødet den 26. april udelukkende ventes en orienteringsdrøftelse. Udenrigsministeren vil på et senere møde i udvalget inden sommerferien fremlægge punktet til forhandlingsoplæg.

Jeg vil derfor ikke gå i detaljer med elementerne i forordningsudkastet nu.

Jeg vil bare slå en ting fast, nemlig at regeringen i den foreløbige drøftelse af borgerinitiativet har lagt vægt på simple procedurer for både initiativtageren til et borgerinitiativ og medlemsstaterne ud fra et overordnet hensyn om tilgængelighed.

Yildiz Akdogan spurgte om tidsperspektivet vedrørende borgerinitiativet.

Hun spurgte, hvad forsvarsministeren mente om den tidsfrist på et år, der var foreslået, og ville gerne vide, om det kunne føre til, at nogle borgere opgav at komme med konstruktive forslag.

I forbindelse med underskriftindsamlingen bliver der stillet ret detaljerede krav om oplysninger. Derfor spurgte Yildiz Akdogan, om regeringen frygter, at de mange krav kan hindre borgerne i at benytte borgerinitiativet.

Forsvarsministeren sagde med hensyn til tidsperspektivet, at udenrigsministeren som nævnt vil vende tilbage til sagen og forelægge et forhandlingsoplæg i starten af maj, og det er håbet, at forslaget kan vedtages i løbet af maj.

Regeringen går ind for den foreslåede 12 måneders periode for indsamling af underskrifter.

Med hensyn til detaljerne såsom om man skal oplyse fødselsdato og pasnummer er regeringens udgangspunkt, at det skal være så let for borgerne som muligt, men nogle af de europæiske lande er lidt nervøse for, at borgerinitiativet kan blive brugt til at fremme ekstremistiske dagsordener. Vi skal derfor finde et kompromis. Præcis hvor vi lander, er ikke klart endnu.

Per Clausen mente ikke, man først kan indføre borgerinitiativet for at fremme borgernes muligheder for at tvinge EU til at tage stilling til emner, der ligger borgerne på sinde, og derefter opstille en masse bureaukratiske regler for at forhindre borgerne i at udøve denne indflydelse.

Forsvarsministeren gentog, at udgangspunktet for den danske regering er, at der skal være simple procedurer. Det er ikke meningen, at man efterfølgende skal hegne det ind, så det bliver umuligt at bruge borgerinitiativet. Men man skal ikke kunne svindle med underskrifterne. Forsvarsministeren tilføjede, at det ikke er alle lande, der ser på det på samme måde som os.

Yildiz Akdogan spurgte, hvordan forsvarsministeren stillede sig til ideen om, at borgerinitiativet skal foregå via internettet, idet hun pegede på, at mange borgere ikke har adgang til internettet.

Forsvarsministeren svarede, at vi mener, internettet skal være en mulighed, men det skal bestemt ikke være den eneste mulighed.

4. Samarbejds- og verifikationsmekanismen for Bulgarien og Rumænien

– *Vedtagelse*

KOM (2010) 0112, KOM (2010) 0113

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 11)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) – bilag 13 (side 1613, senest behandlet i EUU 11/9-09)

Forsvarsministeren nævnte ikke dette punkt.

5. EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP)

– Politisk drøftelse/rådskonklusioner

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 13)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) – bilag 266 (side 637, senest behandlet i EUU 12/2-10)

EUU alm. del (09) – bilag 116 (side 223, behandlet i EUU 13/11-09)

Forsvarsministeren: Udenrigs- og forsvarsministrene – det er her, jeg kommer ind i billedet i min egen skab af forsvarsminister – vil i forbindelse med mødet drøfte emner relateret til EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.

For mit eget vedkommende indledes drøftelserne allerede søndag aften den 25. april, hvor EU's forsvarsministre sammen med den høje repræsentant, Catherine Ashton, blandt andet vil drøfte, hvordan EU-forsvarsministermøder – såvel formelle som uformelle – fremover skal forløbe, samt forhold vedrørende den kommende fælles udenrigstjeneste.

Vi vil formentlig også gøre status over EU's tre igangværende militære operationer: Ud for Somalias kyst, i Uganda og i Bosnien. Som I er klar over, udelukker forsvarsforbeholdet dansk deltagelse i de tre operationer. Jeg vil alligevel kort redegøre for status for de tre operationer.

Operation Atalanta – som er EU's operation til beskyttelse af nødhjælp og bekæmpelse af pirateri ud for Somalias kyst – forløber stadig efter planen. Der var per 15. april 2010 indsat 9 flådefartøjer og 6 overvågningsfly i operationen. Operationens mandat løber frem til den 13. december 2010, men forventes at blive forlænget.

Jeg vil nævne i den forbindelse, at samarbejdet mellem NATO og EU i relation til operation Atalanta og NATO's operation Ocean Shield, hvor vi selv deltager, fungerer rigtig godt.

Med henblik på også at forbedre sikkerhedssituationen i Somalia iværksatte EU den 7. april i år en træningsmission med henblik på kapacitetsopbygning og træning af ca. 2.000 somaliske sikkerhedsstyrker. Selve træningen finder sted i Uganda og omfatter ca. 150 EU-personel. Selve træningen forventes rent praktisk igangsat omkring den 1. maj 2010.

Operationen er iværksat efter opfordring fra FN's sikkerhedsråd i resolutionerne 1872 og 1897 fra 2009 og er desuden iværksat efter invitation fra Ugandas regering.

Endelig er der operation Althea i Bosnien-Hercegovina. Operationen står fortsat over for en overgang til en trænings- og kapacitetsopbygningsmission, men man har stadig ikke kunnet opnå enighed om timingen heraf. Der var per 15. april 2010 ca. 1.900 styrker i operationen.

For så vidt angår udviklingen af militære kapaciteter vil vi forsvarsministre blive orienteret om status og udvikling i det løbende arbejde med at tilpasse og

forbedre EU's militære krisestyringsværktøjer. Derudover forventes der en orientering om forsvarsagenturets aktiviteter.

Op til selve rådsmødet vil der i øvrigt – traditionen tro – blive afholdt styrelsesrådsmøde i forsvarsagenturet i forsvarsministerformat. Her deltager Danmark som bekendt ikke.

I relation til kapaciteter – men ikke nødvendigvis i relation til EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik – vil forsvarsministrene formentlig drøfte maritim sikkerhed. Flere initiativer i en række europæiske fora sigter på at opnå øget maritimt samarbejde og informationsdeling på tværs af grænser og sektorer. Fra dansk side støtter vi selvfølgelig en effektiv udnyttelse af de eksisterende ressourcer.

Et andet emne, som jeg forventer vi kommer til at drøfte – bl.a. i lyset af de seneste erfaringer fra Haiti – er, hvorledes EU også i fremtiden kan reagere hurtigt og effektivt i tilfælde af humanitære kriser og naturkatastrofer. En del af drøftelsen forventes at fokusere på, hvorledes også militære kapaciteter kan indgå i EU's humanitære indsatser.

Kim Mortensen pegede på, at det mere var reglen end undtagelsen, at forsvarsministeren dukkede op og sagde, at Danmark ikke deltager på grund af vort forsvarsforbehold. Han mente, Danmark derfor mere og mere mister indflydelse. Mens vi venter på en regering, der vil lave en folkeafstemning om forsvarsforbeholdet, må vi følge udviklingen i samarbejdet mellem NATO og EU.

Han spurgte, hvor grænsen går til den nye udenrigstjeneste, som jo også har en sikkerhedspolitisk dimension.

Lone Dybkjær syntes, det var ærgerligt, at regeringen ikke vil sætte forsvarsforbeholdet til afstemning. I øvrigt fandt hun det tryghedsskabende, at det var forsvarsministeren, der optrådte i Europaudvalget, mens udenrigsministeren beskæftigede sig med de andre internationale anliggender.

Forsvarsministeren svarede Kim Mortensen, at det, hun ikke ville deltage i, var styrelsesrådsmødet i forsvarsagenturet, mens hun ville deltage på lige fod i alle de andre drøftelser. I den forbindelse nævnte hun, at Atalanta har et tæt samarbejde med NATO's Ocean Shield, som vi bidrager til.

Med hensyn til grænsen til den fælles udenrigstjeneste sagde forsvarsministeren, at det er planen, at den militære stab bliver en del af den fælles udenrigstjeneste, men vi besætter ikke stillinger i den militære stab, der kommer i konflikt med forsvarsforbeholdet.

6. Afghanistan

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 16)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) – bilag 330 (side 825, senest behandlet i EUU 19/3-10)

Forsvarsministeren: Som en del af rådsmødet vil der også være en fælles drøftelse mellem forsvars- og udenrigsministrene om Afghanistan. Her ventes drøftelsen at fokusere på EU's indsats i Afghanistan. Det forventes, at NATO's generalsekretær vil deltage i denne del af mødet. Drøftelsen ventes at gøre status for EU's indsats i Afghanistan på basis af de handlingsplaner, som blev vedtaget i Rådet i oktober sidste år, ligesom drøftelsen ventes at komme ind på samarbejdet mellem EU og NATO i Afghanistan.

Yildiz Akdogan spurgte, om forsvarsministeren mente, det danske forsvarsforbehold vanskeliggør Danmarks indsats i Afghanistan.

Forsvarsministeren svarede, at Danmarks indsats i Afghanistan ikke er vanskeliggjort af det danske forsvarsforbehold, fordi aktionen foregår i NATO-regi.

7. Sudan

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 19)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) – bilag 13 (side 1614, senest behandlet i EUU 11/9-09) (ikke omtalt)

Forsvarsministeren: På rådsmødet ventes også en drøftelse af Sudan, der netop har afholdt de første valg i mere end 20 år. Til trods for mange praktiske problemer og boykot fra flere partiers side er meldingerne, at det foregik stort set fredeligt og med god valgdeltagelse. EU har udsendt en valgobservationsmission, der den 17. april udsendte en foreløbig vurdering af valgene. Det fremhæves her, at gennemførelsen af valgene udgør et vigtigt led i gennemførelsen af fredsftalen fra 2005, men også at valgene blev påvirket af oppositionens tilbagetrækning af kandidater i Nordsudan og af forskelsbehandling fra myndighedernes side.

Jeg skal understrege, at EU's valgobservatører i deres foreløbige udtalelse alene forholder sig til processen og ikke til udfaldet af valget.

Det forventes imidlertid, at den siddende præsident Bashir bliver valgt til præsident for samlingsregeringen. Fra dansk og EU's side ændrer valget af Bashir ikke ved det forhold, at den internationale straffedomstol – ICC – har udstedt en arrestordre på præsidenten, og at Danmark og EU fortsat vil arbejde for at få de ansvarlige for forbrydelser i Darfur, herunder også præsident Bashir, retsfulgt.

Den endelige rapport fra EU's valgobservationsmission ventes i løbet af de kommende dage.

Selv om valget ikke var perfekt, og selv om præsident Bashir forventes at blive valgt til præsident for samlingsregeringen, er gennemførelsen af valget én af flere vigtige milepæle i nord-syd fredsprocessen. Det er vigtigt, at vi og EU fortsat fremmer en fredelig udvikling og fredsftalens gennemførelse – trods svære udfordringer i 2011, herunder den kommende folkeafstemning om Sydsudans fremtidige status og fredsftalens udløb.

Pia Adelsteen var helt enig i, at det er vigtigt at indføre demokrati og frie valg, men havde set i tv, at de tilfornordede ved det nyligt afholdte valg i Sudan havde puttet ekstra stemmesedler i stemmeboksene. Hun var klar over, at EU havde sendt valgobservatører, og spurgte, hvad EU gør for at forhindre sådan nogle ting.

Forsvarsministeren sagde til Pia Adelsteen, at målsætningen for EU's valgobservatører er, at der skal være tale om frie valg. Valgobservatørerne har meddelt, at valget forløb roligt, men Sudan er et meget stort land, og der er logistiske problemer. Et af problemerne er, at partierne ikke har haft lige muligheder for at komme til orde i medierne, hvilket ikke er tilfredsstillende.

Nu gælder det om, at man i forbindelse med den folkeafstemning, der skal være i 2011 om Sydsudans status, kan få rettet op på nogle af problemerne. Det vigtigste er, at vi sørger for, at man har en massiv valgobservation. Forsvarsministeren tilføjede, at valgobservatørerne nu vil komme med en udtalelse om, hvad der har været af problemer med valget.

8. Burma/Myanmar

– *Rådskonklusioner/vedtagelse*

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 22)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (08) – bilag 477 (side 1428, senest behandlet i

EUU 12/6-09)

Forsvarsministeren nævnte ikke dette punkt.

9. EU som Global Aktør/opfølgning på Gymnich-møde

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 24)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (09) – bilag 330 (side 826, senest behandlet i EUU
19/3-10)

Forsvarsministeren nævnte ikke dette punkt.

10. Unionen for Middelhavet

– *Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 1 (samlenotat side 26)

EU-note (072) – E 50 (EU-note af 16/7-08)

Forsvarsministeren nævnte ikke dette punkt.

Pia Adelsteen havde fået mange spørgsmål om Unionen for Middelhavet og ville derfor gerne have bekræftet eller afkræftet, at man fra EU's side har givet landene i Nordafrika løfte om, at de kan blive medlemmer af EU, og at man har givet borgerne fra de nordafrikanske lande løfte om, at de uhindret kan få adgang til arbejde i EU.

Lone Dybkjær glædede sig til at høre forsvarsministeren sige, at Nordafrika ikke er et europæisk land.

Forsvarsministeren afkræftede i svaret til Pia Adelsteen, at der var givet noget løfte til landene i Nordafrika om, at de kunne blive medlem af EU, idet de ikke er europæiske lande. Med hensyn til borgerne fra de nordafrikanske lande er der faste aftaler mellem landene og EU, og hvis borgerne falder ind under de aftaler, kan de rejse ind i EU, men der er ikke frit slag for indrejse i EU.

Udg. **11. Iran**

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 2 (tillæg til samlenotat)

Forsvarsministeren nævnte ikke dette punkt.

12. Kirgisistan

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3009+3010 – bilag 2 (tillæg til samlenotat)

Forsvarsministeren: På rådsmødet vil der være en drøftelse af situationen i Kirgisistan. Situationen i landet er anspændt efter de voldelige sammenstød, der desværre medførte flere dødsfald. EU har udtrykt bekymring over situationen i landet, og EU's repræsentant på stedet har været i kontakt med den midlertidige regering for at se, hvordan EU bedst muligt kan bidrage til en stabilisering af situationen. På rådsmødet vil der være en drøftelse af forskellige muligheder for en øget EU-indsats, herunder for at sikre den videre demokratiseringsproces.

Den midlertidige regering har netop annonceret, at man vil afholde valg om en ny forfatning med øget magt til parlamentet i forhold til præsidenten den 27. juni 2010 og parlamentsvalg den 10. oktober 2010. Det støtter vi selvfølgelig fra EU side, og EU's mere langsigtede indsats ventes bl.a. at fokusere på udvikling af en retsstat.

Drøftelsen af situationen i Kirgisistan ligger i øvrigt i forlængelse af EU's generelt øgede indsats over de seneste år i det strategisk vigtige Centralasien.